

Paskirtajai LR Ministrėi pirmininkei Ingridai Šimonytei
Būsimai Ekonomikos ir inovacijų ministrėi Aušrinei Armonaitei

KOPIJA:

J. E. LR Prezidentui Gitanui Nausėdai
LR Seimo pirmininkei, LRLS pirmininkei Viktorijai Čmilytei
LR Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkui Kazimierui Starkevičiui
LR Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkui Mykolui Majauskui

LIETUVOS RESPUBLIKOS TURIZMO RŪMAI KREIPIMASIS DĖL PRIEMONIŲ ŠALIES TURIZMO SEKTORIUI GELBĖTI 2020-12-07

Pandemija Lietuvos turizmo sektoriui smogė skaudžiausiai. Pavasarį kelis mėnesius sienos buvo visiškai uždarytos ir nebuvo galima nei išvykti iš mūsų šalies, nei į ją atvykti. Vasarą situacija buvo geresnė tik vietinio turizmo sektoriui: iš esmės neturėdami galimybės išvykti iš šalies toliau nei Baltijos burbulas, Lietuvos gyventojai padėjo atsigauti Palangai, Neringai, Druskininkams, Birštonui, ir kitoms šalies vietovėms bei jose esančioms apgyvendinimo įstaigoms.

Visgi, didžiuosiuose miestuose esantys aukštesnės klasės viešbučiai ir toliau stovėjo beveik visiškai tušti. Nuolat, staiga besikeičiantys (kartais net apie nuo kitos dienos įsigaliosiantį reikalavimą būdavo pranešama vėlų vakarą) reikalavimai dėl saviizoliacijos (paveiktų šalių sąrašas) atbaidė daugelį užsieniečių nuo kelionės į Lietuvą. Tai didelis praradimas, vertinant tai, kad vasarą buvome viena iš mažiausių koronaviruso riziką turinčių valstybių.

Statistikos duomenys rodo, kad turistų iš užsienio trečiąjį ketvirtį (liepą – rugsėjį) Lietuvoje apgyvendinta tik 193 tūkst., arba 72,7 % mažiau, nei analogišku metu pernai – netekome 515 tūkst. svečių per III ketvirtį. 2020 m. sausio – rugsėjo mėnesiais apgyvendinta 1,073 mln. mažiau svečių iš užsienio palyginti su tuo pačiu laikotarpiu pernai.

Dėl saviizoliacijos ribojimų ir kintančių taisyklių išvykstamojo turizmo organizatoriai taip pat susidūrė su dideliais veiklos apribojimais ir neturėjo beveik jokių galimybių generuoti pajamas. Rudenį situacija vienu metu atrodė šviesesnė, bet greit visa Europa „paraudonavo“ (o į trečiąsias šalis vykti vis dar nerekomenduojama – nors, pvz., kai kurios kaimyninės ES šalys tą leidžia), tad nors teoriškai keliauti į užsienį šiuo metu neuždrausta, praktiškai – nei skrydžių organizatoriai tokias siūlo, nei patrauklių skrydžių keliautojams šiuo metu yra (išimtis – Kalėdų laikotarpis). Prognozuojama, kad tokia situacija, net ir vertinant žinias apie vakciną, tęsis mažiausiai iki balandžio, o realiausia – bent iki birželio mėnesio.

Papildoma problema didiesiems išvykstamojo turizmo organizatoriams yra komplikotos paskolų atsiskaitymui su vartotojais, už dėl Vyriausybės sprendimų negalėtas įvykdyti jau parduotas keliones, išdavimo sąlygos: pertekliniai reikalavimai, kurie iš esmės trukdo pasiskolinti reikiamą sumą, kurios užtektų atsiskaityti su visais vartotojais. Tokiu būdu diskriminuojami iš didžiųjų kelionių organizatorių kelionių paketus pirkę vartotojai.

Deja, bet tiek Seimo Ekonomikos komitetas, tiek ir Teisės ir teisėtvarkos komitetas nusprendė pritarti LRV parengtam Civilinio kodekso pakeitimo projektui, kuris įpareigotų gražinti lėšas vartotojams per 14 dienų nuo šio įstatymo priėmimo. Jei ir Seimas jam pritarė (pačiu blogiausiu atveju – skubos tvarka), tai ne tik teks atleisti prastovose esančius darbuotojus, bet gresia bankrotai, nes sraigės tempu (dabar jau laikinosios) Vyriausybės rengiamos subsidijos pasieks turizmo sektorių ne anksčiau kaip sausį (ir jos planuojamos gana mažos – klausimas, ar tų lėšų pakaks atsiskaityti su vartotojais). Bankrotų atveju, dar lėšų neatgavusiems vartotojams jas tektų gražinti iš valstybės biudžeto ir tai užtruktų dar ilgiau – gal net kelerius metus.

Su didelėmis problemomis susiduria ir atvykstamojo turizmo organizatoriai – jų veikla visiškai sustojusi ir nepanašu, kad be kitų metų birželio mėnesio apskritai prasidės. Konferenciniai viešbučiai taip pat patiria ypatingų sunkumų – priešingai nei apgyvendinimo įstaigos pajūryje,

vasarą jie pagalvės nesukaupė, o anksčiau turėtas pagalves išnaudojo. Prasidėjo šildymo sezonas, fiksuoti kaštai dideli, o galimybės gauti papildomų pajamų iš vietos gyventojų – vėlgi ribotos dėl absurdiškų, perteklinių reikalavimų. Pvz., į viešbutyje esančią sauną negali individualiai būti įleistas net ir tik vienas asmuo ar keli tos pačios šeimos nariai. Analogiška situacija ir kaimo turizmo sodybose: jose apsistojusios poros ar šeimos negali naudotis pirtimi, rezervacijas turintys žmonės atsisako atvykti, taip pat atšaukiami ir naudojantis programos „Atostogos medikams“ kuponais atlikti užsakymai.

Tad prašome jūsų atkreipti dėmesį į itin sudėtingas ir kompleksines turizmo sektoriaus ir atskirų jo segmentų problemas bei tiek imtis skubių priemonių, kurios būtinos turizmo sektoriaus išgyvenimui, tiek ir priemonių, kurios padėtų šiam sektoriui atsigauti bei išnaudoti turimą potencialą.

10 pagrindinių LR Turizmo rūmų pasiūlymų:

1. Greitos, tikslinės ir pakankamo dydžio subsidijos turizmo sektoriui (juridiniams ir fiziniams asmenims);
2. Kitos tikslinės (įskaitant mokestines) pagalbos priemonės turizmo sektoriaus likvidumui ir atsigavimui skatinti;
3. Veiksmai, kurie padarytų keliavimą saugesnį ir lengvesnį (testavimas oro uostuose, vakcinos, izoliacijos kriterijų peržiūra);
4. Ilgalaikis turizmo atsigavimo ir vystymo bei potencialo išnaudojimo planas (*Integruotas į DNR / RNR planą?*);
5. Lietuvos pasiekiamumo gerinimas ir reikiamų jungčių oru užtikrinimas;
6. Atvykstamojo turizmo skatinimas (įskaitant paslaugų eksporto klausimą);
7. Turizmo strategijos parengimas (5 metams);
8. Tinkamos aplinkos (institucinė sąranga, finansiniai ir žmogiškieji ištekliai) Turizmo strategijos įgyvendinimui sukūrimas;
9. Turizmo rinkodaros strategija ir reikiamų finansinių (iš biudžeto) bei kompetentingų žmogiškųjų išteklių jos įgyvendinimui dedikavimas;
10. Turizmo teisinės bazės peržiūra.

PRIEDAS: kai kurių siūlomų priemonių detalizavimas

LIETUVOS TURIZMO RŪMŲ PREZIDENTĖ
ŽYDRĖ GAVELIENĖ

 PARŠAS

Lietuvos turizmo rūmai yra skėtinė asociacija, kuri vienija 10 asociacijų: Lietuvos golfo federaciją, Lietuvos kaimo turizmo, Lietuvos kempingų, Lietuvos kurortų, Lietuvos pilių ir dvarų, Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų, Lietuvos turizmo informacijos centrų, Lietuvos viešbučių ir restoranų, Nacionalinę sanatorijų ir rehabilitacijos įstaigų bei Nacionalinę turizmo verslo asociaciją.